

1. Киришүү

Музыка окутуунун методикасы практикалык курсу боюнча түзүлгөн бул СИЛЛАБУС орто кесиптик окуу жайларда окуп жаткан студенттерге арналат.

Бул силлабуста мамлекеттик стандарттын талабына ылайык музыканы окутуунун методикасы боюнча суроо-тапшырмалар, өз алдынча иштер, модулдук суроолор жайгаштырылган.

Теориялык материалдарды эске түшүрүү үчүн берилген музыкалык эрежелер, ырлар, бийлер, ар түрдүү мазмундагы көнүгүүлөр берилген. Өтүлүүчү материалдар боюнча тапшырмалар азыркы окуу ыкмаларына ылайыкташып иштелип чыгып, студенттин эске тутуу деңгээлинен чыгармачылык деңгээлге жетүү, билимин калыптандыруу жана тереңдетүү максатын көздөйт. Бул студенттердин музыка сабагы боюнча алган билимин бекемдөөгө өз салымын кошот.

Музыка – улуттун жүзү, өзөгү болуп саналгандыктан, маалыматтык технологиялык заманда ыр-бийге болгон ой толгоолорду түшүнүү, ой жүгүртүү жана кыргыз элинин маданиятын окуп үйрөнүү зарыл болуп саналат.

Ошондуктан бул колдонмодо кыскача мазмун берилген жана студенттер берилген материалдарды изилдеп, алдын ала даярданып, жооп бере алышат, билимин бекемдешет.

2. Курстун максаты:

Студенттердин музыка окутуунун методикасы боюнча билимин калыптандыруу, өнүгүшү, перспективасы жөнүндө маалымат берүү.

3. Курстун милдеттери:

- Студенттердин таанып-билүү жөндөмдүүлүктөрүн арттыруу;
- Курстун бөлүмдөрүн окутуу жөнүндө музыка окутуу методикасын жалпы теориялык билимдерин терең өздөштүрүүгө, аны өркүндөтүүгө милдеттүү.

4. Студент ээ болуучу компетенциялар:

- ЖК-1- мамлекеттик тилдеги жазуу жана оозеки коммуникация;
- ЖК-3- болочок кесибинин социалдык маанисин түшүнүү;
- ЖК-4- кесиптик маселелерди аныктоо жана чечүү;
- ЖК-12- окутуунун жаңы методдорун жана технологияларын колдонуу билгичтиги;
- ЖК-15- сындоого жана сындалууга жөндөмдүүлүгү.

5. Күтүлүүчү натыйжалар:

- Музыка көркөм өнөрдүн түрү катары музыкалык жанрларды, музыкалык сабаттын элементтерин, ырчылык өнөрдү билишет;
- Музыкалык өнүктүрүүнүн максатын жана милдеттерин билишет;
- Балдарды дүйнөлүк жана улуттук музыкалык маданиятка кызыктыруунун усулдарын колдоно алышат;
- Музыкалык элестүүлүктүн каражаттары: ритмикалык кыймылдардын түрлөрү, мектепке чейинки, мектеп жашындагы балдардын музыкалык көндүмдөрүн үйрөтө алышат.

6. Дисциплинанын кыскача мазмуну:

Окуу планынын негизинде курстун көлөмү жана иштин түрлөрү төмөнкүдөй тартипте пландаштырылат: лекция: 16 с, практикалык 20 саат.

№	Жалпы иштер	Бардык сааты	семестр
	Жалпы:	72	VI
1	Аудиториялык		
	Лекциялык	16	VI
	Практикалык	20	VI
	Лабораториялык		
2	Студенттин өз алдынча иштери	36	

Курстун бөлүмдөр боюнча сааттык бөлүштүрүлүшү.

№	Бөлүмдүн аттары	Бардык саат	Аудиториялык саат	Жумага бөлүнүшү	Практикалык саат	Жумага бөлүнүшү	Өз алдынча аткаруу турган иш-р	Жумага бөлүнүшү
1	Музыка сабагынын максаты жана талаптары	6			6	4	6	4
2	Музыкалык искусство.	6			6	2	6	2
3	Музыка сабагындагы ырдоо.	6			6	2	6	2
4	Музыканын 3 негизин окутуу усулу.	6			6	4	6	4
5	Менин элимдин музыкасы	8			8	4	8	4
	Жалпы саат:	32			32	16	32	16

Сабактарды өтүү ыкмалары:

- Ырдын тексти менен иштөө;
- Нота менен туура иштөө;
- Аралаш, интерактивдүү усулдар, музыкалык аспаптар;
- Хор жана жеке ырдоого үйрөтүү.

Талаптар:

- Сабакка кечикпей келүү;
- Практикалык сабактарга жигердүү катышуу;
- Үй тапшырмасын убагында аткаруу, өзүнүн жана башкалардын убактысын баалоо;
- Калтырган күндөрүндөгү тапшырмаларды аткаруу;
- Берилген тапшырмалар өз маалында тапшырылбаса, сабакка кечигип же жигердүү катышпаса жыйынтык упайдан 10 упай төмөндөтүү.

Аралык текшерүүнү тапшыруу:

Студент бир семестрде 1 аралык текшерүү тапшырат.

Аралык текшерүү өз убагында өткөрүлөт, упай менен эсептелинет.

№	Аралык текшерүү №1	упай
1	Музыка сабагынын максаты	2
2	Музыкалык искусство	2
3	Добуш жана анын касиеттери	2
4	Музыка сабагындагы ырдоо	2
5	Хор уюштуруу усулу	2
6	Музыканын үч негизги окутуу усулу	2
7	Менин элимдин музыкасы	2
8	Музыкалык көркөм каражаттар	2
9	Дүйнө элдеринин музыкалык маданияты	2
10	Кыргыз композиторлору	3
11	Мектеп программасында музыка сабагын пландаштыруу	2
12	Музыкалык ийримдер.	2
	Жалпы:	25

№	Өз алдынча иштин мазмуну	упай
1	Композитор К.Эралиеванын балдарга	5

	арналган чыгармалары	
2	Мектеп программасындагы сааттар.	4
3	Искусствонун түрлөрү	4
4	1-4-класстардагы музыка сабагы	3
5	Музыка китебинин автору	3
6	Музыка сабагында кандай усулдарды колдонууга болот?	4
7	Нота деген эмне? Нотанын түрлөрү.	4
8	Улуттук музыкалык аспаптар жөнүндө маалымат.	4
	Жалпы:	30

Музыка предметинен тест (3-курс)

1-модуль

- Бірдын 2-3 же андан көп жолу кайталанган тексти эмне деп аталат?
а) ырда б) куплет **в) хор** г) текст
- Өлкөлөрдүн башкы ыры кандай аталат?
а) гимн б) март в) даңазалоо г) хор
- Музыканы ким жазат?
а) аткаруучу **б) композитор**
в) музыкант г) ырчы
- Музыкада үндүн күчү (катуу-тынч) кантип көрсөтүлөт?
а) форте жана пиано б) adagio жана allegro
в) lardo and vivo г) жогору жана төмөн
- Полька, вальс, тарантелла музыканын кайсы жанрына кирет?
а) ыр **б) бий** в) март г) хор
- Бир-эки-үч ритм кандай музыкага ылайыктуу?
а) март б) полька в) вальс г) ыр
- Жыгач жоокерлердин маршын ким жазган?
а) П.Чайковский б) М.Мусорский
б) С.Прокофьев в) А.Молдобасанов
- Солист ырдап, музыкант аны менен кошо ойногон музыкалык коштоо кандай аталат?
а) коштоо б) оркестр в) квартет г) трио
- Биздин заманга чейин жеткен эн байыркы ырлар:
а) намаздар **б) бешик ыры** в) кошоктор
г) Славян ырлары
- П.Чайковскийдин “Балдар альбому” эмне менен башталып эмне менен аяктайт?
а) оюн музыкасы **б) тиленуу** в) полька г) ыр
- Музыкалык добуштарды жазуу белгиси:
а) нота б) сызык в) диез г) бемоль
- Беш жарыш сызык эмне деп аталат?
а) сызык б) беш сызык **в) ноталык стан** г) до
- Соль нотасы кайсы ноталык станга жайгашат?
а) биринчи **б) экинчи** в) үчүнчү г) бешинчи
- Соль нотасынан башталган ачкыч эмне деп аталат?
а) скрипкалык ачкыч в) диез
б) нота сызыгы г) беш сызык
- Ноталык стандын биринчи сызыгына жазылган нота:
а) до б) ре **в) ми** г) фа
- “Марш” деген сөз музыкада эмнени билдирет?
а) айлануу б) чуркоо в) жүрүү **г) басуу**
- Бүт өмүрүн музыкага арнаган адам ким?
а) Жумамүдүн Шералиев в) Жолон Мамытов

- б) Алыкул Осмонов г) Аалы Туткучов
19. Театрлаштырылган музыкалык оюн:
а) оркестр **б) опера** в) театр г) күү
20. Музыкалык ыр чыгармасын аткарган аткаруучулар:
а) эркектер б) аялдар **в) хор** г) концерт
21. Театрлаштырылган сахналык музыкалуу бий оюну:
а) балет б) вальс в) бий г) полька
22. Ноталык стандын үчүнчү сызыгында кайсы нота жазылган?
а) до б) фа **в) си** г) соль
23. Клавесин- кандай аспап?
а) пианино окшош клавиштүү музыкалык аспап
б) гитарага окшош музыкалык аспап
в) барабанга окшош музыкалык аспап
г) аккардионго окшош музыкалык аспап
24. Саякбай Каралаев деген ким?
а) композитор б) аткаруучу **в) манасчы** г) акын
25. Кандайдыр бир ойду туюнткан музыка:
а) обон б) үн в) бий г) нота

2-модуль

1. Комуз, кыл кыяк, ооз комуз үчүн жазылган обондо:
а) ырлар **б) обон күүлөр** в) обон ырлар
г) обончу
2. Тили менен жаагы бирге жыгачтан жасалган жалпак аспап:
а) аса-муса б) комуз в) **жыгач ооз комуз**
г) темир ооз комуз
3. Туурасынан кармап ойнолуучу, үн өзгөртүп чыгаруучу көзөнөктөрү бар аспап:
а) сыбызгы б) чоор в) чопо чоор г) сурнай
4. Урма аспаптардын эң чоңу кайсы?
а) добулбас б) доол в) дайра г) шылдырак
5. Сахналаштырылган тамашалуу, күлкүлүү музыкалык оюн:
а) куудул **б) оперетта** в) опера г) театр
6. Альтерация белгилер:
а) диез, бемоль, бекар в) нота, бекар, диез
б) ачкыч, диез, бемоль г) соль, диез, бекар
7. Хордо ырдаган музыкант ырчылардын тобу:
а) капельмейстер **в) капелла**
б) гавот г) орган
8. Каныкей Эралиева деген ким?
а) дирижер **в) композитор**
б) комузчу г) саясатчы
9. Бул аспаптардын кайсынысы элдик деп аталат?
а) кашыктар, чоор, флейта
б) арфа, скрипка, арфа
в) аккордеон, пианино, чоор
г) флейта, аккордион, арфа

10. Элдик чыгармачылыктын музыкалык чыгармалары деп аталат?
а) тегерек бий в) балет бий
б) фольклор г) полька
11. Чоң театр кайсы жерде жайгашкан?
а) **Москва** в) Санкт-Петербург
б) Новосибирск г) Петроград
12. Оркестр коштоосундагы ырдаган музыкалык спектакль:
а) **опера** б) балет в) кантата г) вальс
13. Оркестрди ким жетектейт?
А) композитор **в) дирижер**
Б) хореограф г) опера
14. Кайгылуу маанайдагы музыкалык режим:
А) гармония б) майор в) кичине г) орган
15. Бул жүрүштөрдүн кайсынысы “курч”, “күчтүү” деген сөздөргө ылайыктуу?
А) Жыгач жоокерлердин маршы
б) Чегирткелердин жүрүшү
в) Куурчакты акыркы сапарга узатуу
г) Солдаттардын маршы
16. Музыкалык чыгармадагы ылдамдыктын деңгээли:
а) **темп** б) динамика в) күчтүү г) курч
17. “Камбаркан” деген фольклордук-этнографиялык топ качан түзүлгөн?
а) 1976 б) 2000 **в) 1988** г) 1978
18. “Камбаркан” тобун ким тузгөн?
а) **Ч.Исабаев** в) Ж.Шералиев
б) К.Молдобасанов г) Э.Турсуналиев
19. Төкмө деген эмне?
а) акын жазган ырды ырдайт
б) даярдыксыз ырдайт
в) эстрада менен ырдайт
г) жаттап алып ырдайт
20. Терме деген эмне?
а) **аба, суу, жаратылыш, ата мекен жөнүндө ыр**
б) мектеп жөнүндө ыр
в) акындар жөнүндө ыр
г) тоолор жөнүндө ыр
21. Калык Акиев деген ким?
а) кино актер
б) жазуучу чыгарма жазат
в) төкмө, акын, күүчү, дастанчы
г) артист, ырчы, күүчү
22. Оркестрди, солисттерди жана хорду жакшы аткарыш үчүн ким башкарат?
а) продюсер **в) дирижер**
б) композитор г) диджей
23. Бул эркек үндөрдүн кайсынысы эң бийик?
а) бас б) баритон **в) тенор** г) трио
24. Эң төмөнкү аял же бала үнү деп аталат:
а) сопрано **б) альт** в) бас г) баритон

25. Эки нотанын ортосундагы аралык:

а) тон б) жарым тон в) эскертүү г)

Эгерде студенттин жалпы аралык текшерүүнүн упайы жогорку бекитилген упай менен дал келсе, өз макулдугу менен сынактан бошотулат. Кошумча упай топтогусу келсе сынакка киргизилет.

Студенттердин өз алдынча иштөөсүнө чоң көңүл бурулуп, талкуу, аңгемелешүүлөр жүргүзүлөт, ыр жазууга багыт берилет.

Студенттердин билимин баалоо:

- Сабактарга активдүү катышса – 10 упай;
- Реферат- 5 упай;
- Эссе же ой-пикир – 5 упай;
- Коомдук иштерге активдүү катышса - 10 упай.

Аралык текшерүү оозеки же жазуу түрүндө алынат – 25 упай;

Бир аралык текшерүү- 25 упай;

Сабактагы тапшырмалар – 10 упай;

Кошумча тапшырмалар – 10 упай;

Сынак – 10 упай.

Жыйынтык баасы:

91 – 100 упай – 5 (эң жакшы)

80 – 90 упай – 4 (жакшы)

64 – 79 упай – 3 (канааттандырарлык)

0 – 64 упай – 2 (канааттандырарлык эмес)

Негизги адабияттар:

1. Башталгыч класстын окуу китеби М.Касей, К.Ж.шамбетова,А.Шакирова
2. Музыка 5 класс ав. А.М.Муратова – 2018-ж

Кошумча адабияттар:

1. Кыргыз музыкалык педагогикасынын айрым теориялык маселелери ав. К.Дүйшалиев.

Электрондук китептер:

1. Башталгыч мектептин 1-4-классы үчүн окуу китеби М.Касей, К.Шамбетова- pdf
2. Музыка 3-класс ав. М.Касей, К.Шамбетова - pdf

Эскертүү: Бардык студенттер сабакка үзбөй катышуулары зарыл. Ооруп калса врачтын мөөрү коюлган маалым кат алып келүүсү керек.

Сабакты себепсиз калтырса, калтырган темаларды кайра тапшыруусу керек. Ошол тема боюнча жазуу иш жазып тапшырууга милдеттүү. Бул иштерге кошумча упай берилбейт.